nieuws

X100: "Samenkomen is een begin. Samenwerken is succes"

nieuws

In het strategisch actieplan SALK is de landbouw aangeduid als één van de speerpuntsectoren voor de Limburgse economie. Om de landbouwers, specifiek de groente- en fruittelers, beter te wapenen met het oog op de toekomst is er een roadmap uitgestippeld. Met spelers uit de hele keten en de telers in een centrale positie startte een denkoefening die een hoogtepunt bereikte op de X100, een brainstorm met een honderdtal mensen. De output van de X100 is begrijpelijk neergepend in een roadmap met een heel heldere boodschap voor de groente- en fruitsector: “Eén woord drijft heel sterk boven en dat is samenwerking. Hiermee formuleerden de deelnemers ook de kern van hun probleem, namelijk de versnippering van krachten.”

9 FEBRUARI 2016 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:25

Lees meer over:
fruitteelt
glastuinbouw
tuinbouw

In het strategisch actieplan SALK is de landbouw aangeduid als één van de speerpuntsectoren voor de Limburgse economie. Om de landbouwers, specifiek de groente- en fruittelers, beter te wapenen met het oog op de toekomst is er een roadmap uitgestippeld. Met spelers uit de hele keten en de telers in een centrale positie startte een denkoefening die een hoogtepunt bereikte op de X100, een brainstorm met een honderdtal mensen. De output van de X100 is begrijpelijk neergepend in een roadmap met een heel heldere boodschap voor de groente- en fruitsector: “Eén woord drijft heel sterk boven en dat is samenwerking. Hiermee formuleerden de deelnemers ook de kern van hun probleem, namelijk de versnippering van krachten.”
De productie van groenten en fruit in Vlaanderen is een dynamische en groeiende sector, wat alleen al blijkt uit de flexibiliteit waarmee telers vorige crisissen het hoofd hebben geboden. Maar je hoeft niet ziek te zijn om beter te worden zodat de provincie Limburg de denkoefening X100 initieerde om vooruit te kijken naar de gewenste situatie en de weg daar naar toe. Zonder de positieve aspecten van het Belgische coöperatiemodel binnen de groente- en fruitsector op de helling te zetten, deed procesbegeleider Philippe Belien alle betrokkenen nadenken over de uitdagingen binnen de sector.
Tijdens de vergaderingen van de X100 was de meest gehoorde opmerking dat men meer en beter moet samenwerken. Een betere samenwerking moet leiden tot het verwerven van een sterkere positie in de markt, in de vorm van betalingszekerheid, logistieke dienstverlening en collectieve investeringen in bijvoorbeeld onderzoek en ontwikkeling. Een aantal deelnemers aan de X100 bepleitte het ‘heruitvinden’ van de coöperaties en, waar nodig, het terugplooien op hun kerntaken.

Andere deelnemers stellen daarentegen dat de werking van de coöperaties al sinds hun ontstaan evolueert in functie van de noden van de telers en de markt. De bestaande coöperaties hebben zich ieder in een eigen richting ontwikkeld, wat voor verscheidenheid zorgt in een georganiseerde sector zodat een teler een coöperatie kan kiezen die het best aansluit bij de eigen visie. Daaruit wordt de conclusie gedistilleerd dat het heruitvinden van de coöperaties onderwerp moet zijn van een democratisch debat binnen hun geledingen.
In plaats van de concurrentie tussen de verschillende spelers in de groente- en fruitketen te laten spelen, bepleit de X100 concrete samenwerkingsprojecten rond nieuwe markten, het actualiseren van de coöperatie, enz. Zulke projecten helpen om elkaars vertrouwen te winnen en op termijn te komen tot een structurele samenwerking en overkoepelende sectorfederatie. “Zo’n gemeenschappelijke sectorfederatie zien we eerder als een gevolg over enkele jaren, dan als een voorwaarde om de juiste dingen te kunnen doen. Het is een plaats waar we onze gemeenschappelijke belangen, ook de commerciële belangen, afstemmen met elkaar. Een plaats waar telerscoöperaties, handelsorganisaties en toeleveranciers de toekomst van de sector vormgeven.”
Voor de transitie van de groente- en fruitsector is het van wezenlijk belang dat fricties worden gekanaliseerd zodat mensen en organisaties elkaar met de nieuwe agenda opnieuw kunnen ontmoeten en ontdekken. In de roadmap gebruikt men de term ‘herstelbemiddeling’ en worden mogelijke spanningen onder woorden gebracht. Individuele telers hebben al dan niet hun coöperatie verlaten en nemen elkaar dat soms kwalijk, telers verloren de grip op hun bestuur van de coöperatie, federatie hebben onderling soms op gespannen voet geleefd bij tegengestelde belangen en de coöperaties, tot slot, zij dragen 40 jaar geschiedenis met zich mee en zaten niet altijd op dezelfde golflengte.
Het feit dat op dit moment de discussies binnen enkele fruitcoöperaties zeer actueel en brandend zijn, kan zowel een kans als bedreiging zijn. Het risico is reëel dat velen een afwachtende houding aannemen en kijken naar de gebruikelijke partijen. En tegelijk kunnen andere partijen ongecoördineerde initiatieven nemen vanuit een heel andere filosofie dan de coöperatie. Veel hangt af van hoe de telers zich opstellen, zo luidde de conclusie na de X100. “Als de telers de coöperatie opnieuw kunnen zien als iets waar ze zelf als eigenaar voor verantwoordelijk zijn, dan zijn veel van de voorgestelde initiatieven binnen bereik.”
Hoewel de wil tot samenwerking sterk naar boven kwam tijdens de X100, blijkt die op het commerciële vlak iets minder fanatiek. Zo bleek, in de beleving van sommige telers, de samenwerking in de coöperatie het onderscheidend vermogen van individuele producenten af te vlakken waardoor ze minder in staat zouden zijn om te concurreren met collega-fruittelers. Hierdoor ontstaat bij hen de indruk dat ze niet de ‘beste prijs’ konden realiseren. Het geeft de indruk dat beide modellen (coöperatief/collectief aanbieden versus de beste prijs realiseren) niet verzoenbaar zijn. “Perceptie is echter de realiteit voor wie kijkt. Moeilijk te weerleggen, maar de realiteit is vaak een stuk genuanceerder”, weet procesbegeleider Philippe Belien. De prijzen die individuele telers realiseren voor hun allerbeste en uitgekozen producten zullen dikwijls goed zijn in vergelijking met de middenprijzen behaald door een producentenorganisatie. De vraag is of dit ook het geval is voor groenten en fruit van de verschillende kwaliteitsklassen en sorteringen en dat over een langere periode.
Besluiten doet de X100-roadmap met een citaat van de Franse filosoof Roger Garaudy: “Ze wisten niet dat het onmogelijk was, dus hebben ze het gedaan.” Wie de moeite doet om de 50 pagina's dikke roadmap helemaal door te nemen, ontdekt een resem andere wijsheden. De ene keer zijn die afkomstig van bekende filosofen, de andere keer van groente- en fruitspecialisten die op de X100 hun nek hebben uitgestoken voor de sector. Enkele daarvan willen we de lezer niet onthouden: “Behoud wat goed is (de coöperaties, ***nvdr***.). Versnippering van het aanbod zal leiden tot een verzwakking van de sector. Samenkomen is een begin. Samen blijven is vooruitgang. Samenwerken is succes.”
Meer info: X100-roadmap groente- en fruitsector

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada